

København den 13. december 2011

PRESSEMEDDELELSE

Dansk Psykiatrisk Selskabs Hvidbog 2012-2020

Dansk Psykiatrisk Selskabs Hvidbog 2012-2020 er en revision af selskabets første hvidbog fra 2004. Hvidbogen gør status over dansk psykiatri netop nu – set med fagets briller: Hvor skal der sættes ind? Hvad skal vi prioritere? Hvad er udfordringerne, dilemmaerne og barriererne?

Markant stigning i den samlede sygdomsbelastning

I den første hvidbog pegede Dansk Psykiatrisk Selskab på, at psykisk sygdom længe har udgjort en meget væsentlig del af den samlede sygdomsbelastning – både for den enkelte og for samfundet. Man skønnede også, at antallet af patienter ville stige yderligere. Det skøn har vist sig at holde stik.

40 procent flere patienter på otte år

På blot otte år – fra 2000 til 2008 – er antallet af mennesker med kontakt til psykiatrien, steget med ca. 40 pct. De ambulante indlæggelser er steget med 43 pct., mens sengepladserne i samme periode er blevet reduceret med 20 pct. Det viser de seneste tal fra Dansk Sundhedsinstitut.

Økonomisk efterslæb

Psykiatrien har i dag et stort økonomisk efterslæb i forhold til somatikken. Samtidig kommer en stigende del af midlerne fra satspuljen. Selvom puljemidlerne ofte permanentgøres, er det en meget vilkårlig måde at udbygge psykiatrien på.

”Hver gang somatikken har fået 30 kroner ekstra i perioden 2000 til 2009, har psykiatrien fået 10 kroner. Men flere midler til psykiatrien bør jo betragtes som en investering fra samfundets side: For en del af de psykiatriske patienter vil hurtigere og mere intensiv behandling betyde, at de ikke kommer så langt ud, at de ender på førtidspension,” fastslår DPS formand, overlæge Jeanett Bauer.

Behov for en national handlingsplan

”Der er i høj grad behov for, at vi får en national plan for psykiatrien. Det har DPS efterhånden peget på længe. Og i lyset af den stigende aktivitet er behovet for en langsigtet planlægning og prioritering af opgaverne bestemt ikke blevet mindre. Tværtimod,” fastslår hun.

”Med det nuværende pres på ressourcerne er vi nødt til at koncentrere os om de helt centrale kerneydelser. Det går ud over andre vigtige områder, der har betydning for kvaliteten af behandlingen – som f.eks. udvikling, forskning, en styrkelse af pårørendeinddragelse og mere fokus på at undgå tvang,” siger Jeanett Bauer.

Yderligere oplysninger

- Overlæge, Jeanett Bauer, Psykiatrisk Center København, Akut-intensivt afsnit 52.0.
E-mail: jeanett.bauer@regionh.dk; mobil: 22 93 15 13
- DPS' kommunikationsrådgiver, Birgitte Ehrhardt, mobil: 20 34 72 40

Baggrund

Hvidbogen skal give et overblik over de centrale spørgsmål i dansk psykiatri: dvs. den psykiatriske sygdomsbelastning – opgaver, diagnostik og behandling – forskning, fagudvikling og uddannelse samt organisering og økonomi. Hvert kapitel afsluttes med anbefalinger til, hvad der bør prioriteres og fokuseres på i de kommende år.

På side 2 bringer vi oversigt over de enkelte kapitler. Yderligere oplysninger på www.dpsnet.dk

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Tlf. 35 45 62 12

Formand: Jeanett Bauer: jeanett.bauer@gmail.com
Sekretær Susie Brøndum: susie.broendum@regionh.dk

Dansk Psykiatrisk Selskab

Psykiatrisk sygdomsbelastning - nu og i fremtiden

Psykiisk sygdom udgør en stigende del af den samlede sygdomsbelastning - både i Danmark og globalt. Alt tyder på, at den udvikling vil fortsætte. Forebyggelse og behandling af psykisk sygdom bør derfor være et særligt fokusområde i den danske sundhedspolitik - også når det gælder ressourcer til området. En særlig indsats bør rettes mod depression, stress og belastning, ADHD hos voksne, psykiske lidelser hos det stigende antal ældre samt udviklingshæmmede med psykisk lidelse.

Psykiaterens kerneopgaver

Antallet af psykiatriske patienter er stærkt stigende. Samtidig er organiseringen under forandring, og der er mangel på psykiatere. Det sætter de faglige ressourcer under pres. Skal psykiatrien løfte udfordringen, er der behov for en mere hensigtsmæssig arbejdsdeling, en styrkelse af speciallægepraksis og efteruddannelse samt indførelse af shared care.

Rekruttering, videre- og efteruddannelse og fastholdelse

Psykiatrien er ramt af manglen på speciallæger. Og ifølge den seneste prognose vil der fortsat mangle psykiatere i de kommende år. Samtidig er der nye diagnosegrupper, som kræver behandling. Derfor er der fokus på, hvordan man styrker rekrutteringen, uddannelsen og fastholdelsen af læger på området.

Diagnostik, behandling og forebyggelse

Mange psykisk syge lider også af somatiske sygdomme. Derfor skal der være et tæt samspil mellem psykiatri og somatik - både omkring udredning, behandling og forebyggelse. Der er også behov for fokus på den høje selvmordsrate. Endelig bør der gøres en særlig indsats for at forhindre, at så mange psykisk syge får førtidspension uden at have fået et ordentligt behandlingstilbud.

Anvendelse af tvang i psykiatrien

Anvendelsen af tvang har siden 2002 været relativt stabil - bortset fra tvangsindlæggelserne, der er steget med knapt 60 pct. Tvang er et voldsomt indgreb for patienten. Der er derfor behov for løbende at evaluere anvendelsen af tvang. Der bør især være fokus på at nedbringe omfanget af fysisk magtanvendelse og på systematisk brug af informationerne fra eftersamtaler.

Retspsykiatri

Antallet af retspsykiatriske patienter er i de senere år steget markant. Dette tyder på, at der er noget i vores behandlingssystem, der ikke fungerer optimalt. Det er ikke nok at indføre særlige retningslinjer for behandlingen eller øge ressourcerne til retspsykiatrien. Beslutningstagere og behandlingsansvarlige bør forholde sig til, hvorfor antallet af psykisk syge kriminelle stiger så voldsomt i disse år.

Fagudvikling, forskning og kvalitetsudvikling

De senere års eksplosive vækst i ny viden kræver specialisering. Samtidig skal man sikre sig, at patienterne ikke tabes mellem to specialiserede tilbud. Der er også behov for flere kliniske retningslinjer. Danmark har en betydelig forskning i psykiatri. Den position skal fastholdes, og stærke områder skal have flere midler. Endelig skal det være lettere for klinisk arbejdende læger at udføre forskning, f.eks. gennem oprettelse af delestillinger.

Organisatorisk status og finansiering

Fra 2000 til 2011 steg bevillingerne til somatikken med 45 pct., mens der kun var 15 pct. til psykiatrien. Der er derfor behov for en økonomisk genopretningsplan. Finansieringen bør ske over finansloven, så man kan gennemføre en langsigtet planlægning. Der er også et stort behov for økonomiske analyser af, hvordan pengene udnyttes optimalt. Uanset sundhedssystemets fremtidige struktur bør psykiatrien følge organiseringen af det øvrige sundhedsvæsen.

Psykiatrien og omverdenen

Psykiatrien har længe haft fokus på at inddrage patienterne i deres egen behandling. Men de pårørende skal også inddrages. De udgør nemlig en vigtig ressource, der kan være med til at mindske risikoen for tilbagefald. Derfor skal alle psykiatriske patienter og deres pårørende tilbydes undervisning om psykisk sygdom, og samarbejdet med patient- og pårørendeforeningerne skal styrkes.

Synspunkter fra patient- og pårørendeorganisationer

Dansk Psykiatrisk Selskab er overbevist om, at et tættere samarbejde med foreningerne kan bidrage til at løfte kvaliteten af den psykiatriske behandling. Derfor har vi besluttet at intensivere samarbejdet. Som

Dansk Psykiatrisk Selskab

www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø

Tlf. 35 45 62 12

Formand: Jeanett Bauer: jeanett.bauer@gmail.com

Sekretær Susie Brøndum: susie.broendum@regionh.dk

Dansk Psykiatrisk Selskab

det fremgår, er der langt hen ad vejen sammenfald mellem DPS' anbefalinger og foreningernes synspunkter.

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Tlf. 35 45 62 12

Formand: Jeanett Bauer: jeanett.bauer@gmail.com
Sekretær Susie Brøndum: susie.broendum@regionh.dk